

REGULAMIN I ZASADY BEZPIECZEŃSTWA W LABORATORIUM MIKROBIOLOGICZNYM (2026–2027)

Drobnoustroje wykorzystywane podczas zajęć laboratoryjnych z mikrobiologii są potencjalnie chorobotwórcze (patogenne) dla ludzi. Bezpieczeństwo każdego studenta zależy od skrupulatnego przestrzegania zasad, które obowiązują każdą osobę pracującą w laboratorium.

Należy przestrzegać następujących zasad:

1. **Odzież i ochrona osobista:** Przez cały czas pobytu w sali laboratoryjnej należy nosić **jednorazowy** fartuch laboratoryjny oraz – jeśli jest to wymagane – rękawice ochronne (wyrzucane do czerwonego kontenera po zakończeniu zajęć, a przed opuszczeniem laboratorium). Długie włosy muszą być bezpiecznie upięte lub związane, aby zapobiec ich kontaktowi z otwartym ogniem, ruchomymi elementami urządzeń lub próbkami biologicznymi.
2. **Obuwie ochronne:** Należy nosić obuwie z zakrytymi palcami, które całkowicie zakrywa wierzchnią część stopy. Zabrania się noszenia sandałów, kłapek itp. ze względu na ryzyko rozlania odczynników chemicznych, materiału biologicznego lub zranienia upuszczonym szkłem laboratoryjnym.
3. **Zakaz spożywania posiłków i palenia:** W laboratorium pod żadnym pozorem nie wolno palić tytoniu, pić ani spożywać posiłków.
4. **Postępowanie z rozlanym materiałem:** Wszelkie rozlane materiały biologiczne należy natychmiast dokładnie zalać środkiem dezynfekującym, a incydent zgłosić prowadzącemu zajęcia.
5. **Zgłaszanie wypadków:** Należy natychmiast zgłaszać każdy wypadek lub rozlanie płynów, które mogą prowadzić do zakażenia.
6. **Konserwacja mikroskopów:** Należy dbać o prawidłowy stan techniczny mikroskopów. Pod koniec każdego zajęcia laboratoryjnych należy ostrożnie oczyścić z olejku obiektyw immersyjny oraz kondensor, a następnie ustawić obiektyw o najmniejszym powiększeniu w osi optycznej kondensora i maksymalnie opuścić stolik.
7. **Utylizacja szkła i hodowli:** Po zakończeniu pracy wszelkie zużyte szkło laboratoryjne oraz hodowle drobnoustrojów należy umieścić w odpowiednich, przeznaczonych do tego celu pojemnikach.
8. **Higiena rąk:** Przed opuszczeniem laboratorium należy dokładnie umyć ręce wodą z mydłem oraz zdezynfekować środkiem antyseptycznym.
9. **Gospodarka odpadami:** Wszelkie odpady należy wyrzucać wyłącznie do specjalnych kontenerów przeznaczonych do danego rodzaju odpadów.
10. **Zabezpieczenie instalacji gazowej:** Po zakończeniu zajęć należy upewnić się, że wszystkie palniki zostały wyłączone, oraz dodatkowo sprawdzić, czy zawory wszystkich przyłączy gazowych znajdują się w pozycji całkowicie zamkniętej (odcięcie dopływu gazu).
11. **Sterylizacja ezy:** Ezę bakteriologiczną należy wysterylizować poprzez rozżarzenie jej w płomieniu palnika do czerwoności zarówno przed, jak i po każdym użyciu (przed odłożeniem do stelaża).
12. **Przechowywanie probówek:** Wszelkie hodowle drobnoustrojów (płynne lub na skosach) należy umieszczać wyłącznie w pozycji pionowej w statywach na probówki. Nigdy nie wolno kłaść ich bezpośrednio na blacie ani opierać o inne przedmioty (zapobieganie stoczeniu i stłuczeniu).
13. **Opisywanie hodowli drobnoustrojów:** Przed inkubacją należy wyraźnie i czytelnie oznakować wszystkie szalki Petriego/probówki z hodowlami, podając następujące dane: (a) inicjały lub nazwisko studenta, (b) nazwę drobnoustroju lub numer nieznanej próby, (c) datę.
14. **Opisywanie i inkubacja szalek (płytek) Petriego:** Płytki Petriego należy opisywać na dolnej połowie płytki (denku), a nie na jej górnej części (pokrywce). O ile nie zalecono inaczej, płytki Petriego należy zawsze inkubować w pozycji odwróconej (dnem do góry).
15. **Wymagania dotyczące paznokci:** Ze względu na konieczność rygorystycznego przestrzegania zasad bezpieczeństwa i procedur aseptycznych w laboratorium mikrobiologicznym, wymagane jest posiadanie krótkich paznokci. Długie, sztuczne paznokcie uniemożliwiają prawidłową dezynfekcję rąk i stwarzają ryzyko rozerwania jednorazowych rękawic ochronnych. Niezastosowanie się do tego wymogu będzie skutkować niewpuszczeniem na zajęcia laboratoryjne, a nieobecność zostanie uznana za nieusprawiedliwioną.